

॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥

तस्मैतदहमाचक्षे सर्वप्रत्यक्षदर्शिवान् ॥ भ्रातृश्वनिहतान्सर्वान्सैन्यंच विनिपातितं ॥ ४७ ॥ त्रयः किल रथाः शिष्टास्तावकानां नराधिप ॥ इति प्रस्थानकाले मां
कृष्णद्वैपायनो ब्रवीत् ॥ ४८ ॥ सदीर्घमिव निःश्वस्य प्रत्यवेक्ष्य पुनः पुनः ॥ असौ मां पाणिना स्पृष्ट्वा पुत्रस्ते पर्यभाषत ॥ ४९ ॥ त्वदन्यो नेह संग्रामे कश्चि जीवति
संजय ॥ द्वितीयं नेह पश्यामि सहायाश्च पांडवाः ॥ ५० ॥ ब्रूयाः संजय राजानं प्रज्ञाचक्षुषमीश्वरं ॥ दुर्योधनस्तव सुतः प्रविष्टो द्रुपदमित्युत ॥ ५१ ॥ सुहृद्भिस्तादृ
शैर्हीनः पुत्रैर्भ्रातृभिरेव च ॥ पांडवैश्च त्वेते राज्ये को न जीवेत मादृशः ॥ ५२ ॥ आचक्षीथाः सर्वमिदं मां च मुक्तं महाहवात् ॥ अस्मिंस्तोयद्रुपे गुप्तं जीवंतं भृशविक्ष
तं ॥ ५३ ॥ एवमुक्त्वा महाराज प्राविशत्तं महाद्रुपदं ॥ अस्तं भयततो यंच माययामनुजाधिपः ॥ ५४ ॥ तस्मिन् द्रुपदं प्रविष्टे तु त्रीन रथान् श्रांतवाहनान् ॥ अपश्यं
हितानेकस्तं देशं समुपेयुषः ॥ ५५ ॥ कृपं शरद्वतं वीरं द्रौणिचरथिनां वरं ॥ भोजं चरुतवर्माणं सहितान् शरविक्षतान् ॥ ५६ ॥ ते सर्वे मामभिप्रेक्ष्य तूर्णमश्वान नो
दयन् ॥ उपयाय तु मामूचुर्दिष्ट्या जीवसि संजय ॥ ५७ ॥ अपृच्छंश्चैव मां सर्वे पुत्रं तव जनाधिपं ॥ कच्चिदुर्योधनो राजासनो जीवति संजय ॥ ५८ ॥ आख्यातवा
नहं तेभ्यस्तदा कुशलिनं नृपं ॥ तच्चैव सर्वमाचक्षं यन्मां दुर्योधनो ब्रवीत् ॥ ५९ ॥ द्रुपदं चैवाहमाचक्षं यं प्रविष्टो नराधिपः ॥ अश्वत्थामा तु तद्राजन्निशम्य वचनं म
म ॥ ६० ॥ तं द्रुपदं विपुलं प्रेक्ष्य करुणं पर्यदेव यत् ॥ अहो धिक् स न जानाति जीवतोऽस्मान्नराधिपः ॥ ६१ ॥ पर्याभाहिवयं तेन सह यो धयितुं परान् ॥ ते तु तत्र चिरं का
लं विलप्य च महारथाः ॥ ६२ ॥ प्राद्रवन् रथिनां श्रेष्ठा दृष्ट्वा पांडुसुतान् रणे ॥ ते तु मां रथमारोप्य कृपस्य सुपरिष्कृतं ॥ ६३ ॥ सेनानिवेशमाजग्मुर्हतशेषास्त्रयोर
थाः ॥ तत्र गुल्माः परित्रस्ताः सूर्ये चास्तमिते सति ॥ ६४ ॥ सर्वे विचुक्रुशुः श्रुत्वा पुत्राणां तव संक्षयं ॥ ततो वृद्धा महाराज योषितां रक्षिणो नराः ॥ ६५ ॥ राजदारा
नुपादाय प्रययुर्नगरं प्रति ॥ तत्र विक्रोशमाना नारुदतीनां च सर्वशः ॥ ६६ ॥ प्रादुरासीन्महान् शब्दः श्रुत्वा तद्वलसंक्षयं ॥ ततस्ता योषितो राजनूदत्यो वै मुहुर्मु
हुः ॥ ६७ ॥ कुरर्य इव शब्देन नादयंत्यो महीतलं ॥ आजघ्नुः करजैश्चापि पाणिभिश्च शिरांस्युत ॥ ६८ ॥ लुलुचुश्च तदा केशान् क्रोशंत्यस्तत्र तत्र ह ॥ हाहाकारविना
दिन्यो विनिघ्नंत्य उरांसि च ॥ ६९ ॥ शोचंत्यस्तत्र रुरुदुः क्रंदमाना विशांपते ॥ ततो दुर्योधनामात्याः साश्रुकंठा भृशतुराः ॥ ७० ॥ राजदारानुपादाय प्रययुर्नगरं प्र
ति ॥ वेत्रव्यासकहस्ताश्च द्वाराध्यक्षा विशांपते ॥ ७१ ॥